

Vaste Commissie voor Economische Zaken en Klimaat van de Tweede Kamer op 22 mei 2024

Als Algemeen Directeur en 4e generatie van familiebedrijf Koninklijke Van Wijhe Verf streef ik naar lange termijn continuïteit van onze onderneming. De hoofdpijler van onze strategie is een belangrijke bijdrage leveren aan de verduurzaming van onze wereld. Een gezond rendement is een middel om dat te bereiken. Als zodanig zijn wij er trots op de eerste Chemische Bcorp in de wereld te zijn geworden in 2016.

In de uitvoering van ons dagelijks werk als verfproducent, op het snijvlak van de bouw en de chemie, zijn er zaken die ons helpen, maar ook zaken die ons belemmeren in de uitvoering van ons vak. De volgende zaken zou ik graag onder jullie aandacht willen brengen:

1. Innovatie als bron voor Duurzaamheid

Ik geloof erin dat juist in deze tijd van klimaatproblemen en biodiversiteitsverlies de aandacht voor innovatie, als oplossingsbron voor een duurzame toekomst, essentieel is.

Ondersteuning vanuit de overheid in innovatie is dan een grote kracht. Blijf dit dus vooral stimuleren door de juiste regelingen in tact te houden dan wel uit te breiden. Uit onderzoek is gebleken dat juist ook het familiebedrijf, met veel mkb's, sterk is in innovaties. Als ondernemer heb ik behoefte aan duidelijkheid en investeren in innovatie op basis van onzekere regelingen is voor mij dan ook heel gevaarlijk. Ook belangrijk hierbij is meer aandacht voor procesinnovatie, dat is minstens zo belangrijk als productinnovatie, maar wordt minder gestimuleerd.

Daarnaast is het lastig ondernemen als lastendruk en belastingverhogingen steeds maar weer wijzigen en onzeker zijn. Als ondernemer betaal ik uiteraard belasting en dat doe ik echt niet met tegenzin, maar iedere extra euro die onverwacht weer naar de belastingdienst gaat kan ik niet investeren in de continuïteit van mijn bedrijf.

2. Wet en regelgeving ter stimulering van Duurzaamheid

De definitie van "Sustainability" is de afgelopen decennia veranderd. Binnen die veranderende definitie zijn wij als bedrijf al lange tijd bezig met verduurzaming. Gewoon omdat wij het belangrijk vinden. Dat dat in 2016 resulteerde in een Bcorp-certificering, maakt ons trots. We zijn blij met regelgeving die helpt. Tegelijkertijd constateer ik dat er te veel nadruk op vorm ligt, terwijl de inhoudelijke duurzaamheidstransitie ervoor gaat zorgen dat we onze doelstellingen gaan halen; een goede balans tussen vorm en inhoud is essentieel.

Als mooi voorbeeld kan de onlangs actueel geworden CSRD-richtlijn dienen. Deze wordt ook voor ons, als grote middelgrote organisatie van toepassing. Wat mij betreft ligt de nadruk hier veel te veel op de vorm (implementeren van verplichte rapportageformats). Voor mij is het belangrijk dat duurzaamheid "leuk" kan zijn. Het inhoudelijk goede doen geeft namelijk energie en zet je aan om het nog beter te doen. De CSRD-implementatie kost veel tijd en energie en leidt daarmee af van waar het werkelijk om gaat: het resultaat.

Niet alleen moeten we ons Bcorp-werk dubbel gaan doen en kost dit tijd die we niet aan andere zaken kunnen besteden, maar bovenal komt er ook nog eens een verplichte en dure accountantscontrole overheen. Ik zou dat geld liever aan verduurzaming in mijn bedrijf willen steken. En dan ieder jaar hetzelfde verhaal weer. Zou het een idee zijn om bedrijven die aantoonbaar een actief duurzaamheid beleid voeren een tegemoetkoming of iets dergelijks te geven? Dus te belonen voor de voorstrekking in plaats van afstraffen? Bijvoorbeeld geen accountantskosten of een vrijstelling of eventueel een controle om de 5 jaar? En daarnaast betwijfel ik sterk of de CSRD gaat brengen wat men ervan verwacht. De motivatie moet echt van binnen uit komen. Een afvinklijstje werkt dan niet.

Ook graag aandacht voor het fenomeen “keurmerken”. Zodra er namelijk keurmerken komen en/of voorgeschreven worden om duurzaamheid te meten, storten zich er allerhande advies- en organisatiebureaus op die weer een commerciële rol pakken. Dat lijkt mij nu net niet de bedoeling als we als bedrijven het goede proberen te doen. Het is vooralsnog helaas meestal duurder om duurzaam te zijn (in mijn geval zijn grondstoffen vaak duurder) dan om het niet te doen en dat mag er zeker niet toe leiden dat we dan maar allemaal de handdoek in de ring gooien.

3. Chemische industrie sector als prachtige kans voor Nederland?

Vanuit mijn vakgebied, als producent van verven en lakken, merk ik dat er bij mijn leveranciers van grondstoffen heel veel nadruk ligt op de reductie van CO₂-uitstoot en energiegebruik en nauwelijks op de ontwikkeling van nieuwe duurzame grondstoffen. Deze heb ik echter wel nodig om de verven van de toekomst te maken. De nadruk vanuit de politiek op CO₂ en energie zou wat mij betreft minder mogen worden, met meer aandacht voor de steun bij grondstofontwikkeling. Nederland kent een uitstekende chemische industrie die helaas niet altijd goed in de pers staat. Focus ligt dan op vervuilers, terwijl er ook hele mooie bedrijven zijn. Nederland zou een belangrijke aanjager kunnen worden van de (duurzame) chemische grondstoffen van de toekomst, als daar het goede beleid op wordt gevoerd.

Waar dan wel aandacht voor moet zijn is de (Europese) wet- en regelgeving die op ons afkomt. Ook in de verfbranche, waar ik onderdeel van uitmaak. De afgelopen 5 jaar is die enorm toegenomen. Nederland neigt er nogal eens naar regels te verscherpen waardoor een gelijk speelveld verstoord wordt. Ontregelen is, zoals bekend, de oplossing, maar dan moet dat wel gebeuren natuurlijk. Wellicht dat het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) meer capaciteit kan worden geven en dan niet per voorgestelde wet, maar op het totale pakket aan wet- en regelgeving dat bij de mkb-onderneming op het bord ligt.

Er zijn in de Nederlandse verfindustrie inmiddels al meerdere ondernemingen gesloten of verkocht vanwege de toenemende en ingewikkelde regeldruk. En let op, nutteloze regels kosten alleen maar geld en leveren niets op. Dus dan kun je ze maar beter schrappen lijkt mij. Een mooi voorbeeld van een nutteloze regel voor het bedrijfsleven lijkt mij het bijhouden van de CO₂-uitstoot voor het woon-werkverkeer van medewerkers.

4. De satéprikker door het bedrijfsleven: Het Familiebedrijf

Familiebedrijven zijn al generaties trots op hun bedrijven en willen dat ook heel graag blijven de komende generaties. In Nederland! En dat kan als Nederland de juiste randvoorwaarden houdt en schept waar nodig. Daarbij is vooral ook de voorspelbaarheid van de overheid belangrijk: bestendig beleid en gemaakte beleidskeuzes vasthouden.

Momenteel worden er maatwerkoplossingen gecreëerd om “belangrijke grote bedrijven voor Nederland te behouden”. Maar als we dan toch over maatwerk praten, verlies dan svp het fenomeen “Familiebedrijf” niet uit het oog. Die zijn minstens zo belangrijk voor de stabiliteit van onze economie en ons toekomstig verdienvermogen, zoals SEO onlangs nog heeft onderzocht. Ik voel mij als familiebedrijf af en toe als “de vrouwen in de medische wereld”: medicijnen en symptomen zijn afgestemd op mannen. Veel wet- en regelgeving is afgestemd op de grote corporates. Thema’s als lange termijn continuïteit, bedrijfsopvolging, corporate governance zitten bij familiebedrijven nu eenmaal wat anders in elkaar. Gegeven het belang van familiebedrijven voor de BV Nederland is ook voor deze groep bestendig gericht beleid belangrijk.

Marlies van Wijhe
Koninklijke van Wijhe Verf